

A Kúria dr. Kovács Kornélia ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen szolgálati viszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 2.M.316/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.472/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.472/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2012. október 1-től kezdődően állt hivatásos szolgálati viszonyban az alperessel, a ... Rendőrkapitányság H. Rendőrőrsén teljesített szolgálatot járőrként.

A felperes 2012. november 30-án - szolgálaton kívül - éjjél körüli időpontban egy szórakozóhelyen elfogyasztott 4 cl whiskyt tartalmazó kólát. A szórakozóhelyről a barátjával 2012. december 1-jén 4 óra körüli időpontban indult haza az általa vezetett gépjárművel. A 4 óra 55 perckor ... területén foganatosított rendőri intézkedés során a felperes alkoholszondás ellenőrzésére került sor, a Lion500 típusú alkoholszonda 0,22 mg/l mérési eredményt mutatott. A felperes az alkoholfogyasztás tényét a helyszínen elismerte, vele szemben ittas járművezetés szabálysértés miatt helyszíni bírságot szabtak ki, amelyet megfizetett.

A történetekre tekintettel a ... Rendőrkapitányság vezetője a Nemzeti Védelmi Szolgálatnál (NVSZ) kezdeményezte a felperes kifogástalan életvitelének az ellenőrzését. Az ... Főosztálya a 2013. február 5-én kelt ... határozatával megállapította, hogy a felperes kifogásolható életvitelű a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII.

törvény (Hszt.) 37/B. § (3) bekezdés c) pontjában foglaltakra figyelemmel megállapítható. A határozat indokolása szerint a megállapítás alapjául az szolgált, hogy a felperes szeszes italtól befolyásoltan vezetett személygépjárművet 2012. december 1-jén.

A ... Rendőrkapitányság vezetője a 2013. február 12-én kelt és e napon közölt ... állományparancsával a fenti nappal megszüntette a felperes szolgálati viszonyát a Hszt. 53. § c) pontja, 56. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján tekintettel arra, hogy a hivatásos szolgálatra alkalmatlan, mivel „nem felel meg a kifogástalan életvitel körülménynek”. A határozat ezen túlmenően indokolást nem tartalmazott, a jogorvoslati kioktatás tartalmazta a szolgálati panasz előterjesztésének lehetőségét, az erre nyitva álló határidő megjelölése nélkül.

A felperes a szolgálati panaszát 2013. március 12-én terjesztette elő, amelyet a ... Rendőr-főkapitányság vezetője elkészettség miatt elutasított a 2013. április 15-én kelt ... szü. számú határozatával.

A felperes a keresetében arra tekintettel kérte a szolgálati viszonyát megszüntető parancs hatályon kívül helyezését és elmaradt illetménye megtérítését, hogy a terhére rótt egyszeri magatartás nem lehet alapja a kifogásolható életvitel megállapításának. Az elkészettség kapcsán hivatkozott arra, hogy a jogorvoslati kioktatás a szolgálati panasz benyújtására vonatkozó határidőt nem tartalmazott.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2.M.316/2013/4. számú határozatával a felperes szolgálati viszonyát megszüntető parancsot hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest, hogy a felperest az eredeti beosztásában foglalkoztassa tovább. Kötelezte továbbá 863.446 forint elmaradt illetmény és 154.812 forint elmaradt béren kívüli juttatás, valamint perköltség megfizetésére.

Az ítélet indokolása szerint a szolgálati panasz nem késett el, mivel a szolgálati viszonyt megszüntető parancs nem tartalmazta az annak benyújtására nyitva álló határidőt, így a bíróság a keresetet érdemben bírálta el. Ennek során megállapította, hogy az N. határozatára tekintettel alperesnek nem volt mérlegelési joga a szolgálati viszony megszüntetése tekintetében, azt a Hszt. 56. § (2) bekezdés ba) alpontja alapján meg kellett szüntetni.

Ugyanakkor a Hszt. 56. § (8) bekezdése szerint a munkáltatói jogkört gyakorló előljáró a felmentést köteles megindokolni, és ebből világosan ki kell tűnnie, hogy a felmentési indok valós és okszerű. E körülményeket a munkaügyi perben az alperesnek kellett bizonyítania.

Utalt az elsőfokú ítélet indokolása arra is, hogy a kifogásolható életvitel nem egy konkrét, pontosan behatárolható magatartásformákat magába foglaló fogalom, az eset összes körülményére figyelemmel lehet eldönteni, hogy erre alapítottnan jogszerűen megszüntethető-e a szolgálati viszony.

A felperes valóban hibázott akkor, amikor akár egy csekély mennyiségű alkohol elfogyasztását követően is gépjárművet vezetett, ugyanakkor korábban vele kapcsolatban semmiféle probléma nem merült fel, és e cselekménye alapján a szolgálati viszonyának a megszüntetése mint szankció, nincs figyelemmel a fokozatosság, a szükségesség és az arányosság elvére.

A felperes ugyan megsértette a Hszt. 68.§ (1) bekezdés g) pontját, ez azonban e cselekmény súlyára, egyszeri megtörténtére és a felperes személyi körülményeire tekintettel nem eredményezheti a szolgálati viszony megszüntetését. A felmentésről rendelkező parancs indoka nem okszerű, így a parancs jogellenes.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék a 2.Mf.21.472/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság mind a jogorvoslattal kapcsolatos teljes kioktatás hiánya, mind pedig a kifogásolható életvitel fogalmának megítélése tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel.

Álláspontja szerint a jogalkotó ennek a fogalomnak a megalkotásával azt kívánta megakadályozni, hogy a kirívóan súlyos vagy ismétlődő kötelezettségszegő magatartást tanúsító személy ne lehessen a hivatásos állomány tagja. Az életvitel a nyelvtani értelmezés szabályai szerint is egy folyamat fennállását jelenti. A Hszt. 56. § (6a) bekezdése még katonai bűncselekmény elkövetése esetén is biztosít lehetőséget arra, hogy a miniszter eltekintsen a kifogásolható életvitel megállapításától.

Utalt a másodfokú ítélet indokolása arra is, hogy felperes kis mennyiségű alkoholt fogyasztott órákkal az indulása előtt. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium (NEFMI) „az alkoholos állapot és az alkoholos befolyásoltság orvosszakértői vizsgálatáról és véleményezéséről” szóló szakmai irányelve szerint a felperesnél mért adat az „ivott, de alkoholosan nem befolyásolt” szintnek felel meg. A körülményekből az állapítható meg, hogy a felperes az alkohol felszívódását, szervezetéből történő kiürülését nem megfelelően mérte fel, önmagában ez nem eredményezheti a kifogásolható életvitel megállapítását.

Az alperes ugyan az N. határozatára tekintettel köteles volt a

felperes szolgálati viszonyát megszüntetni, abban azonban volt mérlegelési lehetősége, hogy kezdeményezze a kifogástalan életvitel ellenőrzésére irányuló eljárást. A felperes által elkövetett csekély súlyú kötelezettségszegés nem alkalmas arra, hogy a rendvédelmi szervekbe vetett bizalmat megingassa.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte az ítéletek hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását.

Álláspontja szerint jogszabálysértőek az ítéletek a Hszt. 37/B. § (3) bekezdés c) pontjának téves értelmezése miatt. E szerint ugyanis akár egy meghatározott magatartás is alkalmas lehet a kifogásolható életvitel megállapítására. A felperes által tanúsított magatartás pedig éppen ilyen, mivel intézkedő rendőrként hitelét veszítette az állampolgárok előtt azzal, hogy alkoholfogyasztás után vezetett, hasonló jogellenes magatartás esetén az intézkedése hiteltelen.

Nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság miből vonta le azt a következtetést, hogy az N. vizsgálata nem tárt fel olyat, hogy korábban is előfordult hasonló eset, a vizsgálati anyag ugyanis nem lett az iratokhoz csatolva.

Tévesen hivatkozott a jogerős ítélet arra, hogy a felperes rosszul mérte fel az általa elfogyasztott alkohol felszívódási idejét, a lényeges az, hogy alkoholfogyasztást követően vezetett úgy, hogy az ellenőrzés során 0 százaléknál magasabb légalkohol eredményt mutattak ki.

Jelentősége van a felülvizsgálati kérelem szerint annak is, hogy a perbeli időszakban a méltatlansági eljárás szabályozásának hiányában a szolgálaton kívüli nem megfelelő magatartás értékelésére csak ezen az egy módon volt lehetőség.

A Hszt. kogens rendelkezéseit a bíróság nem értelmezheti olyan mértékben megszorítóan, hogy a kifogásolható életvitel megállapítására csak többször ismétlődő esetet követően lenne lehetőség.

Az eljárt bíróságok annak kimondásával, hogy az egyszeri ittas vezetés nem illeszthető a kifogásolható életvitel kategóriájába, ezzel érdemben elbírálták az NVSZ határozatát is.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében

kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felperes szolgálati viszonyának felmentéssel történő megszüntetésére a Hszt. 56. § (2) bekezdés b), illetve ba) pontja alapján került sor arra történő hivatkozással, hogy a hivatásos szolgálatra alkalmatlanná vált, mert nem felel meg a kifogástalan életvitel követelményének. A szolgálati viszony megszüntetéséről rendelkező parancs ezen túlmenő indokot nem tartalmazott, annak alapja az N. indokolt határozata volt. E szerint az N. a kifogásolható életvitelt amiatt látta megállapíthatónak a Hszt. 37/B. § (3) bekezdés c) pontja alapján, hogy a közúti ellenőrzés során az alkoholszondás vizsgálat 0,22 mg/l mérési eredményt mutatott a gépjárművet vezető felperesnél.

A Hszt. 37/B. § (2) bekezdés c) pontja szerint az életvitel nem kifogástalan, ha a hivatásos állomány tagja nem felel meg - különös tekintettel a szolgálaton kívüli magatartására, családi és lakókörnyezeti kapcsolataira, anyagi jövedelmi viszonyaira, valamint a bűncselekményt elkövető vagy ezzel gyanúsítható személyekkel fenntartott kapcsolatára - a szolgálat törvényes, befolyástól mentes ellátásának.

Tévedtek az eljáró bíróságok, amikor arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az N. határozata alapján az alperes a felperes szolgálati viszonyát köteles volt megszüntetni.

A rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve kijelöléséről, valamint feladatai ellátásának, a kifogástalan életvitel ellenőrzés és a megbízhatósági vizsgálat részletes szabályainak megállapításáról szóló 293/2010. (XII.22.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése szerint a kifogástalan életvitel ellenőrzésről az ellenőrzést végző összesítő jelentést készít, és az N. főigazgatója a kifogástalan életvitel ellenőrzést, ha az összesítő jelentés alapján

a) kifogásolható életvitel nem állapítható meg, egyszerűsített határozattal,

b) kifogásolható életvitel megállapítására tesz javaslatot, indokolt határozattal befejezi.

Az N. főigazgatójának a fentiek szerint javaslattételi joga van, a jogviszony megszüntetéséről természetesen a munkáltatói jogkör gyakorló állományilletékes parancsnoknak kell döntenie, mérlegelve a feltárt körülményeket.

A belügyminiszter felügyelete, irányítása alá tartozó egyes fegyveres szerveknél hivatásos szolgálati viszonyban állók szolgálati viszonyáról és a személyügyi igazgatás rendjéről szóló 64/2011. (XII.30.) BM rendelet 29. § (1) bekezdése szerint a

szolgálati viszony felmentéssel történő megszüntetéséről állományparancsban vagy határozatban kell rendelkezni. Az indokolásnak tartalmaznia kell a felmentéshez vezető és annak okszerűségét alátámasztó körülményeket.

Jelen esetben a felperes szolgálati viszonyát megszüntető állományparancs nem tartalmazta azokat az alperes által csak a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott körülményeket, amelyek álláspontja szerint okszerűen vezettek a felperes szolgálati viszonyának megszüntetéséhez. Nem tartalmazta azt sem, hogy miért lehet elégséges a felperes terhére rótt egyszeri szolgálaton kívüli cselekmény a kifogásolható életvitel megállapításához.

Mindezek hiányában az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy az N. vizsgálata a felperes életvitelét illetően új körülményeket nem tárt fel, illet a főigazgató határozata nem tartalmaz.

Ezt figyelembe véve helytállóan hivatkoztak az eljáró bíróságok arra, hogy a szolgálati viszonyt megszüntető parancs indokolása nem felel meg az okszerűség követelményének.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltaktól eltérően az eljáró bíróságok sem zárták ki annak a lehetőségét, hogy az eset összes körülményét figyelembe véve akár egy egyszeri magatartás is alapjául szolgálhasson a kifogásolható életvitel megállapításának. Jelen esetben azonban sem az NVSZ határozata, sem pedig a szolgálati viszonyt megszüntető parancs nem tért ki arra, hogy önmagában az a körülmény, hogy a felperes az ellenőrzés adataiból megállapíthatóan ugyan fogyasztott alkoholt, de a gépjárművet már nem alkoholosan befolyásolt állapotban vezette, miért tekinthető olyan kifogásolható életvitelnek, ami már a hivatásos szolgálatra való alkalmatlanságot is megalapozza.

Amennyiben a szolgálati viszony megszüntetésére a Hszt. 56. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Hszt. 37/B. § (3) bekezdés c) pontjában foglaltakra tekintettel kerül sor, úgy a megszüntetésről rendelkező határozatnak kell tartalmaznia azt, hogy a hivatásos állomány tagja pontosan miért nem felel meg a szolgálat törvényes, befolyástól mentes ellátása követelményének.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek költsége nem merült fel.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentességére tekintettel az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. október 29.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Suba Ildikó s.k.  
előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő